

Raport arheologic: Iedera/comuna: Iedera/județul: Dâmbovița/punct: Cetățuia (2005)

Claudia Căpățână (Institutul Național de Statistică București)
Ovidiu Cârșina (Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească", Târgoviște)
Mihai Diaconescu (Liceul "Voievodul Mircea", Târgoviște)
Petru Virgil Diaconescu (Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească", Târgoviște)
Simona Dumbravă (Universitatea "Valahia", Târgoviște)
Valentin Dumitrașcu (Universitatea "Valahia", Târgoviște)
Florin Cosmin Dumitru (Universitatea "Valahia", Târgoviște)
Ana Ilie (Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească", Târgoviște)
Dan Ilie (Universitatea "Valahia", Târgoviște)
Mihaela Maria Ion (Universitatea "Valahia", Târgoviște)
Emanuel Tudor (Liceul "Voievodul Mircea", Târgoviște)
Cristian Ionuț Țuțu (Universitatea "Valahia", Târgoviște)
Monica Vintilă (Universitatea "Valahia", Târgoviște)

Categorii: Apărare (construcții defensive); Domestic;

Tipuri: așezare fortificată;

Epoci/Perioade: La Tène mijlociu; La Tène târziu; Epoca bronzului; Hallstatt; Latene;

Pagina web: <http://cronica.cimec.ro/detalii.asp?k=3394>

Localizare pe hartă: <https://map.cimec.ro/Mapserver/?layer=cronica&cod=3394>

Situl arheologic din punctul Cetățuia, com Iedera, județul Dâmbovița, se găsește pe un platou cu o suprafață de cca. 3 ha, delimitat de pâraiele Cetățuia Mare, Cetățuia Mică și Ruda, care au creat văi abrupte spre N, V și E. Accesul pe platou se face prin latura de S, unde a fost identificat drumul antic, apărat prin șanț cu val. Această înălțime, dominantă în zonă, face parte din Subcarpații Munteniei, cu altitudinea cuprinsă între 400–600 m, străjuind drumul de acces între Valea Ialomiței și Valea Prahovei, și înscriindu-se, prin tipul de fortificație, inventar și organizare, între celelalte stațiuni de același fel din Muntenia (Pietroasele, jud. Buzău; Gura Vitoarei și Humorăci, jud. Prahova; Cetățeni, jud. Argeș).

Trebuie menționat și faptul că la mică distanță față de stațiunea fortificată, au fost descoperite și cercetate, în parte, așezări deschise (Ocnița, Adâncă, Săcuieni, Gura Ocniței, Vișeu), de unde provine un inventar variat și mai multe tezaure monetare din perioada geto-dacă; densitatea mare de așezări de pe acest sector al Ialomiței trebuie pusă în legătură și cu existența la suprafață a zăcămintelor de sare, exploatate până în epoca modernă.

În campania de cercetări arheologice din anul 2005, s-au avut în vedere următoarele obiective: continuarea cercetării în SV, în care, încă din campania anului 2000, s-au descoperit mai multe piese metalice din bronz, care ne-au determinat să considerăm că în sectorul respectiv este posibil să fi fost surprins un mormânt; continuarea investigației din SXII, sector în care, încă din campania din anul 2000, au apărut vestigiile care ne permit să sesizăm existența unui nivel de locuire documentat prin fundația unei locuințe, având în vedere precipitațiile abundente din acest an, am întreprins o investigație a platoului pe care se află așezarea fortificată geto-dacică, constatând un nivel de locuire aflat relativ la suprafață (-0,20 –0,30 m).

Precizăm și de această dată că, exploatarea forestieră, activă în zonă, precum și diversele lucrări de amenajări ale căilor de acces, au fost de natură să deranjeze vestigiile antice. De aceea, întâmpinăm reale dificultăți în cercetarea platoului de pe dealul Cetățuia, unde se află situl arheologic.

Secțiunea SV a fost extinsă, realizându-se, prin eliminarea marotorului dintre SV și SXIII, o secțiune unică notată în continuare SV, cu o lungime de 21 m și o lățime de 2,5 m. A fost nevoie să înlăturăm marotorul de teren, pentru a ne putea concentra atenția asupra c. 1-2, unde au apărut vestigiile și obiectele de podoabă, precizate la momentul respectiv (campaniile 2000 și 2004) și pentru a detașa multitudinea de fragmente ceramice, chirpici, cărbone și fragmente osteologice, vizibile în profil.

În SV, la o adâncime de -0,60 –0,70 m, pe un strat compact de arsură, care este evident în profil și planimetrie, în caroul 1 au fost surprinse materiale ceramice lucrate cu mâna (cele mai multe) și la roată.

Ca forme și tipologie se evidențiază o fructieră, lucrată cu mâna, din pastă de culoare neagră, cu trei proeminențe plasate pe buza vasului, care, conform tipologiei alcătuite de I.H. Crișan se încadrează tipului III de fructieră, faza a II-a mijlocie, sec II a.Chr.1

Descoperirea acestei fructiere, aflată la o adâncime mai mare decât obiectele de podoabă semnalate în rapoartele anterioare, ne determină să apreciem că, pe terasa I din așezarea de la Iedera, sunt mai multe nivele de locuire, deranjate de exploatarea forestieră recentă și de bombardamentul executat asupra câmpului petrolifer Moreni - Țintea, în timpul celui de al doilea război mondial.

Pentru a constata, sub raport stratigrafic, existența unui nivel de locuire anterior celui semnalat prin rapoartele precedente (sec. I a.Chr – I p.Chr.) am executat două casete transversale pe SV, în zona c.1, de dimensiuni 1 x 1 m. Cu acest prilej, în caseta de S, au fost puse în evidență fragmentele compacte ale unui vas lucrat cu mâna, din pastă de culoare roșie, cu nisip și pleavă și ornament în relief constând din butoni, brâu alveolar, buză rășfrântă în exterior și bine conturată. În aceeași casetă, pe taluzul de S, s-a descoperit o cătușă de dimensiuni mijlocii, lucrată cu mâna, din pastă de culoare cărămizie, cu fundul inelar, buza puțin îngrosată în exterior, încadrată conform aceluiași cercetător

amintit mai sus, în sec. II-I a.Chr.2

Din caseta practică pe taluzul de N al SV, s-au recuperat resturi osteologice (femur și vertebre de cal), bine conservate, asupra cărora specialiștii se vor pronunța.

În acest sector al șantierului se impune continuarea investigației și evidențierea relației dintre descoperirile semnalate, stratigrafie, nivelul de arsură și fragmentele ceramice, care pot furniza informații referitoare la cronologie și la aspectele locale ale civilizației geto-dace.

În SXII s-a dispus degajarea atelierului pentru a se putea evidenția nivelul de locuire semnalat deja în campaniile anterioare. Spre deosebire de SV, materialul recuperat din această secțiune este mult mai puțin reprezentativ, dar este de semnalat existența unei locuințe, cu dimensiuni de cca. 4 x 4 m, care a fost ridicată pe o fundație de piatră de râu, identificată pe tot perimetrul locuinței, cu pereți de chirpici și nulele. Locuința a fost incendiată și a furnizat foarte puțin material ceramic.

Prin cercetările viitoare trebuie să se definitiveze lucrările din SXII, să se extindă investigarea terasei a II-a și să se urmărească mai atent vestigiile care apar la suprafață pe latura estică a platoului.

1. Crișan, 1969, p. 130. 2. Ibidem, p. 117-119.